

Szerkesztőségi Iroda:
Csik-Szereda
Vár utca 24. sz. alatt
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvnyomdája
hová
az előfizetési pénzek és
hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak:
3 hasábos petítorért vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegűjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitási díjak
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Előfizetési felhívás.

A „CSIKI LAPOK“ II. évfolyamának június—szept. havi 3-ik negyedére új előfizetést nyitunk eddigi feltételeink mellett s egyúttal felkérjük t. előfizetőinket, hogy a hátralevő díjakat annál is inkább szíveskedjenek beküldeni, — mivel tetemes kiadásaink minden künnlevő követelésünk beszédését szükségessé teszi. Azon előfizetőinket pedig, kiknek előfizetésük június hó végével lejár, kérjük, hogy előfizetésüket minél hamarabb megújítani szíveskedjenek, hogy a lap szétkülésében semmi fennakadás ne történjék.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Külföldre egész évre	5 frt.

Előfizethetni Csik-Szeredában Györgyjakab Márton nyomdájában, — Gyergyó-Sz. Miklóson Kriesa Péter könyvkereskedésében. — Székely-Udvarhelyen Gyertyánffy Gábor könyvkereskedésében.

Csik-Szereda, 1890. július hó.

Teljes tisztelettel:

A Szerkesztő és Kiadó.

Ipartestületünk.

(zy) A csikmegyei eszmadia-ipartársulat a napokban vonult fel a Rákóczy lelkesítő hangjai mellett az ipartestület hivatalos helyiségeibe, hogy ottan a kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében az ipartestületbe beolvadjon.

Már hetek óta a legszorgosabban folytak az ipartestület köz- és választmányi gyűlései ezen nevezetes esemény előkészítése és a befogadási feltételek megállapítása végett, de végleges megállapodásra még sem jutottak s így midőn a eszmadia-társulat megérkezett, a kölcsönös üdvözlések után elől kellett az értekezletet kezdeni, mert az előbbi értekezletek nem voltak jók.

Az ipartestület azt is elkövette még, hogy ezen beolvadást megelőzőleg néhány nappal közgyűlést tartott s nehogy a eszmadiaiak közül egy is beválasztatásuk az ipartestület előjáróságába a választást is helytelenül megtartotta.

Ezen eljárást a eszmadiaiak méltánytalanul tartván, felszólaltak az ellen, mincképpen meg is lett azon eredménye, hogy a pár nappal előbb megtartott általános választás daczára a eszmadiaiak közül is a választmányba beválasztottak.

Az, hogy a eszmadiaiak közül is talán egyet vagy kettőt beválasztottak helyes és méltányos; de helytelen az ipartestületnek azon ősi időktől megtartható patríarchalis szokása, hogy egyik közgyűlésében összevissza határoz mindenfélét s a következő közgyűlésen — melyek a szükséghez képest hetenként, sőt gyakrabban is szoktak tartatni — ellenkezőleg határoz.

Persze meg van a sok gyűlésezésnek is a maga oka és értelme; de erről majd más alkalommal szólnunk.

Kicsinyiségek s az ipartestület körébe nem is tartozó ügyek miatt minden percbe vitatkoznak, gyűléseznek, de azzal, amit komolyan tenni kellene, senki sem törődik.

Az eszmadiaiak határozatát az 1884. X. 17. sz. határozottan megállapítja s ezt a tevényt figyelmébe ajánljuk; nem mintha kétségbe akarnók voani azt, hogy a testület előjárósága kötelességének és hivatalának tudatával bír, — de eddigi működését csupán csak a kiválólag virradtig, sőt másnap is tartó értekezletek tárgyalásokból ismerjük.

Az ipartestület ugyanis a hozzátartozó iparosokra és segéd-személyzetükre nézve az I. fokú iparhatóságnak az ipartörvény III. fejezete A), B) és C) betűk

alatt meghatározott teendőit végzi.

Ez alkalommal csak a tanoncok kiképzéséről kívánunk szólni.

A tanonc-oktatás és képzés tudvalevőleg egyedüli garancia az ipar és iparos fejlődésére; hisz mily szomoruan kellett az ipartörvény életbelépte előtti időkben tapasztalnunk, hogy az iparosok közül igen sokan még írni és olvasni sem tudnak — a számolásról nem is szolva — s az úgynevezett mesterséget is csak igen kezdetleges módon tanulhatták meg, mert akkor az iparos tanoncoknak szakbeli és iskolai kiképzésére a legkevesebb gondot fordították.

Ne vegyék t. iparosaink rosznéven — mert tisztelet a kevés kivételnek — de hát ez nagyon látszik még ma is különösen városunk ipari fejlődésén.

Nezzük meg a szomszéd Udvarhely, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy városok haladását, fejlődését; azokat sem egyéb fejlesztette, mint az ipar és kereskedelem; mert hiába van egy városkában egy egész légió hivatal és hivatalnok, ha nincs élénk ipar és kereskedelem; ha a hatóságok ennek fejlesztését lelkiismeretesen szívőkön nem tartják; nem halad, hanem maradvány.

Az eszmadiaiak már az 1884. X. 17. sz. határozatában megállapították, hogy Csik-Szeredában nem pártolják a helybeli iparosokat s ezért nem fejlődhetik itten az ipar; és ez nagyon téves felfogás, mert mindenütt a világon az iparosok képzettségbeni versenye fejlesztette és fogja fejleszteni az ipart s így ha az iparos nem bír a kellő iskolai és szakképzettséggel, — nem lesz soha képes versenyezni s egy képzeti iparossal szemben magát fenntartani.

Legelső sorban is fordítson az ipartestület lelkiismeretes gondot a tanoncok kiképzésére ellenőrizze szigorúan és következetesen az iskolát minél helyeket s ezzel

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A két testvér.

— REGÉNY A XVII-İK SZÁZADBÓL. —

Ira: VERESS ZSIGMOND.

21) Hatodik fejezet.

Kihívó, merész tekintetét élesen függesztette Gézjára, ki némi zavarral fordította el fejét s egykedvű, gúnyos magatartással törekedett fogadni e szemrehányást.

— Ha-ha-ha! Ezzel nem érünk czélt! De hisz én nem is akarok kegyveden bosszút állani. Én csak azt akarom, hogy ebből a boldogságból melytől megfosztott, én is részesüljek. — Bosszúról itt szó sem lehet!

Judit e szavakra halálsápadt lett. Midőn ágyából kiragadták s Gézja embereivel elvitette, tudta, hogy a bosszu áldozata lett, de arra — bármennyire tulta is, hogy szenvedések várnak rá — még távolról sem gondolta, mit Gézja most előtte sejtetett.

S csakugyan, hogy szavait bebizonyítsa, kiterjesztett karokkal, szikrázó szemekkel s lihegő kebelrel rohant Judit felé. Vadállati érzékiségétől elvakítva, nem gondolt semmire. Előtte csak egy állott: Judit bírása, de nem szeretetből, hanem bosszúból, hogy testvérenek egy megbecstelenített nőt küldhessen vissza. A düh, a bosszu vágy, s felingerelt érzékisége a határokon tulragadták Gézját.

Az ölelő karok elől Judit félreugrott s Gézja a semmit karolta át.

Ez első sikertelen kísérlet Gézját nem egesztette. A mit akart el kellett érnie. Ekkor egy örületes hajsza vette kezletét.

Judit elől, Gézja utánna.

Judit mint egy kígyó siklott el minden... sokszor már már utolérte Gézja, de ekkor hirtelen megállott s a sebesen utánna szaladó mellette rohant el. A szobában a bútorokat mind fellök-dösték, székek, állványok s a nagy kerek asztal ott heverték szerte-szét a szoba padlozatán s csak a szoba végében álló nagy trofeum, mely idegen fegyverekből s zászlókból volt összerakva, állott meg.

Azonban Judit lankadni kezdett, közel állott a kimerüléshez, lélekzetet is alig tudott venni. Kezei már ruhái redői között keresgéltek, hogy az elrejtett törrel a kétségbeesés minden erejével meitse meg becsületét vagy saját magát küldje a halálba, hogy a meggyalázás elől meneküljön.

A trofeum mellett állott meg s visszafordulva, védelmi helyzetbe tette magát, de Gézja nem támadott, kimerülten rogyott egy kerevetre.

Mindkettő csendesen volt pár perczig, csak szemek vivtak dühös harcot s keblük zihált erősen.

— Judit! — törte meg a csendet Gézja — ne ingerelj, ügyis hasztalan. Innen menekülni nem tudsz s előbb-utóbb kezeim közé kerülsz. Vagy nem hiszed

— Inkább meghalok, semhogy

Gúnyos nevetéssel szakította félbe Gézja.

— Azt hiszed olyan könnyű a halál? S te gyöngé nő nem félnél tőle?

— Megmutattam, midőn segítségemre jött. S féltem-e akkor? Nem mondhatja.

Gézját a visszaemlékezés ragadta meg. — Láttá azt a gyönyörű lánykát a mint a tatárok ellenébe védi saját magát és anyját. Hallotta azt a kedves esengő hangot, érezte azt a gyöngéd közszerítást, mely mind szerelméről tett tanúságot. S mégis e föl a lánykától távol kell tartania magát.

Szívében a legellentétesebb érzelmek küzdöttek. Majd a visszaemlékezés ragadta el az ábrándok világába; majd a jelen töltötte el szívét keserűséggel s olthatlan bosszuzomjával; majd a szelid kis lányka tünt fel előtte szemérmesen lesütött szemekkel; majd meg mint A. na nejt láttá Juditot, férjével csendes boldogság közepett, melyből ő ki van átkozva s ki ennek az oka? Judit és Atilla s ő mégse bosszulja meg magát?

Elkeseredett kiáltással ugrott fel helyéről szeméi lángoltak, ajkait összeszorította s ököltre fogott kézzel lépett Judit felé.

Judit a kezében tartott kis tört előre tartotta.

— S még védekezel? — kiáltott fel Gézja dühösen s a falról egy jókora vadásztört vett le.

Szikrázó szemekkel állott Judit előtt, szemében vad tűz égett.

— Judit! Vagy büntetlek vagy engedj! — kiáltá Gézja s a tört dobásra emelte.

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Vár utca 214. sz. alatt,
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvnyomdája
hová
az előfizetési pénzek és
hirdetéseik küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak:
3 hasábos petitsorért vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegutáért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitási cikkek
soroké... 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Előfizetési felhívás.

A „CSIKI LAPOK“ II. évfolyamának június—szept. havi 3-ik negyedére új előfizetést nyitunk eddigi feltételeink mellett s egyúttal felkérjük t. előfizetőinket, hogy a hátralevő díjakat annál is inkább szíveskedjenek beküldeni, — mivel tetemes kiadásaink minden künnlevő követelésünk beszédését szükségessé teszik. Azon előfizetőinket pedig, kiknek előfizetésük június hó végével lejár, kérjük, hogy előfizetésüket minél hamarabb megújítani szíveskedjenek, hogy a lap szétküldésében semmi fennakadás ne történjék.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Külföldre egész évre	5 frt.

Előfizethetni Csikszeredában Györgyjakab Márton nyomdájában, — Gyergyó-Sz.-Miklóson Kriesa Péter könyvkereskedésében. — Székely-Udvarhelyen Gyertyánffy Gábor könyvkereskedésében.

Csikszereda, 1890. július hó.

Teljes tisztelettel:

A Szerkesztő és Kiadó.

Ipartestületünk.

(zy) A csikmegyei eszmadia-ipartársulat a napokban vonult fel a vár alatti s Rákóczy lelkesítő hangjai mellett az ipartestület hivatalos helyiségeibe, hogy ottan a kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében az ipartestületbe beolvadjon.

Már hetek óta a legszorgosabban folynak az ipartestület köz- és választmányi gyűlései ezen nevezetes esemény előkészítése és a befogadási feltételek megállapítása végett, de végleges megállapodásra még sem jutottak s így midőn a eszmadia-társulat megérkezett, a kölcsönös fityvölések után elől kellett az értekezletet kezdeni, mert az előbbi értekezletek nem voltak jók.

Az ipartestület azt is elkövette még, hogy ezen beolvadást megelőzőleg néhány nappal közgyűlést tartott s nehogy a eszmadiaiak közül egy is beválasztatassék az ipartestület előljáróságába a választást is helytelenül megtartotta.

Ezen eljárást a eszmadiaiak méltánytalanul tartván, felszólaltak az ellen, minék meg is lett azon eredménye, hogy a pár nappal előbb megtartott általános választás daczára a eszmadiaiak közül is a választmányba beválasztottak.

Az, hogy a eszmadiaiak közül is talán egyet vagy kettőt beválasztottak helyes és méltányos; de helytelen az ipartestületnek azon ősi időktől megtartott patriarchalis szokása, hogy egyik közgyűlésében összevissza határoz mindenfélét s a következő közgyűlésen — melyek a szükséghez képest hetenként, sőt gyakrabban is szoktak tartatni — ellenkezőleg határoz.

Persze meg van a sok gyűlésezésnek is a maga oka és értelme; de erről majd más alkalommal szólnunk.

Kicsinyeségek s az ipartestület körébe nem is tartozó ügyek miatt minden perczben vitatkoznak, gyűléseznek, de azzal, a mit komolyan tenni kellene, senki sem törődik.

Az eszmadiaiak határozatát az 1884. XVII. évi határozottan megállapították s ezt a tervet figyelembe ajánljuk; nem mintha kétségbe akarnók vonni azt, hogy a testület előljárósága kötelességének és hivatásának tudatával bír, — de eddigi működését csupán csak a kiváló vírradig, sőt másnap is tartó értekezletek tárgyalásokról ismerjük.

Az ipartestület ugyanis a hozzá tartozó iparosokra és segéd-személyzetükre nézve az I. fokú iparhatóságnak az ipartörvény III. fejezete A), B) és C) betűk

alatt meghatározott teendőit végzi.

Ez alkalommal csak a tanoncok kiképzéséről kívánunk szólni.

A tanonc-oktatás és képzés tudvalevőleg egyedüli garancia az ipar és iparos fejlődésére; hisz mily szomoruan kellett az ipartörvény életbelépte előtti időben tapasztalunk, hogy az iparosok közül igen sokan még írni és olvasni sem tudnak — a számolástról nem is szolva — s az úgynevezett mesterséget is csak igen kezdetleges módon tanulhatták meg, mert akkor az iparos tanoncoknak szakbeli és iskolai kiképzésére a legkevesebb gondot fordították.

Ne vegyék t. iparosaink rosznéven — mert tisztelet a kevés kivételnek — de hát ez nagyon látszik még ma is különösen városunk ipari fejlődésén.

Nezzük meg a szomszéd Udvarhely, Kézdivásárhely, Sepsiszentgyörgy városok haladását, fejlődését; azokat sem egyéb fejlesztette, mint az ipar és kereskedelem; mert hiába van egy városkában egy egész légió hivatal és hivatalnok, ha nincs élénk ipar és kereskedelem; ha a hatóságok ennek fejlesztését lelkiismeretes szívből nem fordítják nem halad, hanem marad.

Az eszmadiaiak már észre vették, hogy Csikszeredában nem pártolják a helybeli iparosokat s ezért nem fejlődhetik itten az ipar; és ez nagyon téves felfogás, mert mindenütt a világon az iparosok képzettségbeni versenye fejlesztette és fogja fejleszteni az ipart s így ha az iparos nem bír a kellő iskolai és szakképzettséggel, — nem lesz soha képes versenyezni s egy képzeti iparossal szemben magát fentartani.

Legelső sorban is fordítson az ipartestület lelkiismeretes gondot a tanoncok kiképzésére: ellenőrizze szigorúan és következetesen az iskolát műhelyeket s ezzel

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A két testvér.

REGÉNY A XVII-İK SZÁZADBÓL.

Írta: VERESS ZSIGMOND.

21) Hetedik fejezet.

Kihívó, merész tekintetét élesen függesztette Géjzára, ki némi zavarral fordította el fejét s egykedvű, gunyos magatartással törekedett fogadni e szemrehányást.

— Ha-ha-ha! Ezzel nem érünk czélt! De hisz én nem is akarok kegyeden bosszút állani. Én csak azt akarom, hogy abból a boldogságból melytől megfosztott, én is részesüljek. — Bosszúról itt szó sem lehet!

Judit e szavakra halálsápadt lett. Midőn ágyából kiragadták s Géjza embereivel elvitette, tudta, hogy a bosszu áldozata lett, de arra — bármennyire tudta is, hogy szevedések várnak rá — még távolról sem gondolta, mit Géjza most előtte sejtetett.

S csakugyan, hogy szavait bebizonyítsa, kiterjesztett karokkal, szikrázó szemekkel s lihegő kebelrel rohant Judit felé. Vadállati érzékiségétől elvakítva, nem gondolt semmire. Előtte csak egy állott: Judit bírása, de nem szeretetből, hanem bosszúból, hogy testvérenek egy megbecstelenített nőt küldhessen vissza. A düh, a bosszu vágy, s felingerelt érzékisége a határokon túlragadták Géjzát.

Az ölelő karok elől Judit fölrongrott s Géjza a semmit karolta át.

Ez első sikertelen kísérlet Géjzát nem egesztette. A mit akart: el kellett érnie. Ekkor egy örületes hajsza vette kezletét.

Judit elől, Géjza utánna.

Judit mint egy kigyó siklott el minden...; sokszor már már utolérte Géjza, de ekkor hirtelen megállott a sebesen utánna szabaduló mellett rohant el. A szobában a butorokat mind fellökődtek, székek, állványok s a nagy kerek asztal ott heverték szerte-szét a szoba padlozatán s csak a szoba végében álló nagy trofeum, mely idegen fegyverekből s zászlókból volt összerakva, állott meg.

Azokban Judit lankadni kezdett, közel állott a kimerüléshez, lélekzetet is alig tudott venni. Kezei már ruhái redői között keresgéltek, hogy az elrejtett törrel a kétségbeesés minden erejével moztse meg becsületét vagy saját magát küldje a halálba, hogy a meggyalázás elől meneküljön.

A trofeum mellett állott meg s visszafordulva, védelmi helyzetbe tette magát, de Géjza nem támadott, kimerülten rogyott egy kerevetre.

Mindkettő esendesen volt pár perczig, csak szemek vívtak dühös harcot s keblük zihált erősen.

— Judit! — törte meg a csendet Géjza — ne ingerelj, úgyis hasztalan. Innen menekülni nem tudsz s előbb-utóbb kezeim közé kerülsz. Vagy nem hiszed

— Inkább meghalok, semhogy

Gunyos nevetéssel szakította félbe Géjza.

— Azt hiszed olyan könnyű a halál? S te gyöngye nő nem félnél tőle?

Megmutattam, midőn segítségemre jött. S féltem-e akkor? Nem mondhatja.

Géjzát a visszaemlékezés ragadta meg. — Láttá azt a gyönyörű lánykát a mint a tatárok ellenébe védi saját magát és anyját. Hallotta azt a kedves esengő hangot, érezte azt a gyöngéd kézzorítást, mely mind szerelméről tett tanúságot. S mégis edél a lánykától távol kell tartania magát.

Szívében a legellentétebb érzelmek küzdöttek. Majd a visszaemlékezés ragadta el az ábrándok világába; majd a jelen töltötte el szívét keserőséggel s olthatlan bosszuszomjival; majd a a szelid kis lányka tánt fel előtte szemérmesen lesütött szemekkel; majd meg mint A na nejét látta Juditot, férjével esendes boldogság közepett, melyből ő ki van átkozva S ki ennek az oka? Judit és Atilla s ő mégse bosszulja meg magát?

Elkeseredett kiáltással ugrott fel helyéről szeméi lángoltak, ajkait összeszorította s ökölre fogott kézzel lépett Judit felé.

Judit a kezében tartott kis tört előre tartotta.

— S még védekezel? — kiáltott fel Géjza dühösen s a falról egy jókora választört vett le. Szikrázó szemekkel állott Judit előtt, szemében vad tűz égett.

— Judit! Vagy büntetlek vagy engedj! — kiáltá Géjza s a tört dobásra emelte.

legszebb hivatásának, legszentebb kötelességének felel meg s majd Csikszereda város s vele iparosai is fognak haladni.*)

Háromszáz 1849-beli honvéd holtteste.

A vizaknai sóbánya mélyében, egy elhagyott tárna sós vizében f. hó 4-én megtalálták a vizaknai csatában 1848. február 4-én elesett s oda beledobott háromszáz honvédet.

41 év és 5 hónap óta nyugosznak odalent Bem vitéz katonái; mindenki megfelelték róluk, kiket a győzelmes harc után a sós sirba temettek.

A természeti erőknek egy szörnyű kitérése: az elemek harca kellett hozzá, hogy a földmehégből újra napvilágra kerüljenek.

Ágyudörgés közt szálltak alá, égdörgés közt kerültek újra vissza. Földi harc volt, mely őket a föld alá juttatta, égiharcz volt, mely őket ismét a földszínerre hozta.

A „B. H.” első távirata a nagy honvéd-sír felfedezéséről így szól:

„Vizaknán az Echo nevű elhagyott tárnából a felhőszakadás következtében betóduló viz egy öngyilkos holttestét hozta felszínre. Krennitszky a sóhivatal főnöke és Szöcs vizaknai polgármester rendeletére a tárnában kutatást tartottak s ez alkalommal rátaláltak még három holttestre s az 1849. évi február 4-iki csatában elesett 300 honvéd tetemére. A holttestek a tárna sós vizében oly épek maradtak, hogy rajtuk a szuronydűfések és lött sebek még most is tisztán kivehetők.”

További tudósítások a következőket tartalmazzák

Vizaknán tegnap délután óriási vihar s jéggel vegyes akkora felhőszakadás volt, a minő ott emberemlékezet óta nem fordult elő. Nagy kárt tett épületekben és vasútban. A tömötlen esőviz a régi sóbánya üregeit, főképp a 180 mtr mélységű nagy súlyedtt aknát a sós patak színéig megtöltötte s a tömeg viz az akna nyílásán 15 láb magasra felszökve kitért. Ezen akna körül folyt a vizaknai csata 1849. február 4-én Bem és az öléhek közt s a harc során elesett 300 honvédet az 1802. óta nem művelt tárnában közös sirba temettek, vagyis behajgáltak.

Mikor a viz az akna tetején iszonyú sistergéssel kitért, embertesteket, állati maradványokat és sok faanyagot hozott magával. Az esetnek híre terjedvén, az érdeklődő furdóvendégek Vizaknáról nagytömegekben kitérdültek; külön e célra készített tutajon két bátor ember tegnap levezett az akna vizébe és a holttestek közül eddig négyet kifogott és fölhozott. Egyik egy

*) Jövőre havonként legalább egyszer bővebben fogunk foglalkozni az ipari ügyekkel és az ipartestülettel.

3 év előtt elfünt öngyilkos teteme, három pedig 1849-ben elesett honvédeké. E holttesteket a sós viz kitünően konzerválta. Teljes egyenruhában, atillában, fehér szuronyövvel. Testükben a szúrások és lövések tisztán kivehetők. Bőrük tiszta fehér, ép csak a fejük van elformatlanodva. Valószínű, hogy mind a háromszázat napvilágra hozzák.

A honvédek méltó és diszes temetésére mozgalom indult meg. Vasárnap 6-án temették el őket.

LEVELEZÉS.

Csikszereda, 1890. július 4.

(Sarlós-Boldogasszony-napi búcsú; arany-mise; tanulóársak jubilaris találkozója.)

Csiksomlyón a július 2-iki búcsú-ünnepély érdekes részletekkel és mozzanatokkal foly le. — Nemesak az ottani ös-szerzetes háznak volt ez szokásos búcsú-ünnep, melyen a gymnasiumból több tanuló avattatott fel ünnepélyes szertartások között a b. sz. Mária társulatába; hanem — mint e lapok múlt száma is azt első helyen jelezte vala Andrásy Ráfi szentferenc-rendi áldozár, csákgörbői lelkész és hazafias tevékenységéről ismeretes székely atyánkfia tartotta e napon egyszersmind 50 éves áldozári jubileumát. A jubilaris áldozár fölöttült. Murányi Kálmán felesik-kerületi esperes mondott az assensior tanuló-szónokok után Andrásy Ráfi életeményeihez alkalmazott lendületes és épületes beszédet.

Isteni tisztelet után a zárda vendégszerető asztalánál tanulságos felköszöntök mellett folytatott az ünnepély, mely háromszoros jelentőséget nyert azon kegyeletes mozzanat által, mely szerint a csiksomlyói derék zárdaönök tiszt. Pál K. János úr kezdeményezése következtében jubilaris találkót tartottak nála azon tanuló-társai közül 8-an, a kik ezelőtt 25 évvel a csiksomlyói gymnasium VII., akkori felső osztályából kiléptek vala. Bárki részéről érdekes lett volna látni azon szeretetteljes versenyt, melylyel a gazdagon terített asztal vendégei — kik között egy pár székelyudvarhelyi r. k. gymnasiumi tanár urhoz is szerencsénk volt a búcsú-ünnep, a félszázados jubileum és a negyedszázados összejövetel magasztalásához egymás felülmúlni törekedtek.

Ezen egyházi, kegyeletes és baráti ünnepélynek azon további kulturális eredménye is vala, hogy a 25 éves baráti összejövetel maradandó emlékeül mélt. bodolai Bédli Tivadar nagybirtokos ur 50 ft ösztöndíj-alapítványt tett le azon kegyeletes és hazafias szándékkal, hogy ezen összeg évi kamatját a csiksomlyói gymnasium mindenkorai igazgatói az évzáró ünnepély alkalmával azon tanulóknak adják ki, ki a VII. osztályban kiváló tekintettel a magyar nyelv és irodalmi tanulmányokra — magát legjobban kitünteti.

Ezen jutalmi alapot a nemes hazafiak jelenvolt tanulóársai, u. m. Ádám Gusztáv szentferenczrendi szerzetes, Erános Boglán gyógyszerész, Gábor Péter főszolgabíró, Pál K. János zárdaönök, Rápoly Ferencz plebános, Zonda Mihály körjegyző és Zöld Ferencz m. kir. adótiszt urak nyomban kerek 100 frtra egészítették ki.

Az iskolatársak ezen nemes és hazafias ténnyéért Imets F. Jákó, gymn. igazgató nem mulasztotta el az intézet nevében elismerő és lelkes szavakban köszönetet mondani.

Remélhető, hogy ezen áldozatkész emléktényhez azon derék osztálytársak is, utólagosan hozzá fognak járulni, kik ez alkalommal akadályozva voltak az ünnepélyben személyesen résztvenni.

Mennyi alapítvány és hazafias intézmény virágozott volna eddig fel csak a csiksomlyói gymn. körül is, ha az abból évenként kiszálló nemzedékek ilyen jubileumokat tartottak és azokat hasonló módon ünnepelték volna?!

KÜLÖNFÉLÉK.

— Margit főhercezkisasszony esküvőjére e hó 15-én délelőtt 10 órakor lesz a budai királyi palota Zsigmond kápolnájában. Az eskütést Simor bitoroshercegprimás végzi. József főherceg és Klotild főhercegnő a legközelebbi napokban fogják szétküldeni az esküvőre szóló meghívókat. Esküvő után József főherceg palotájában családi ebéd lesz; az ifju pár még az nap Regensburgba utazik.

— Érdekes ítélet határozott végre f. hó 5-én délután dr. Fejér Antal ügyvéden. Ugyanis egy tréfiás jogi kérdés felett vita s a vitából fogadás törtévé, ez ügyben a csikszereadi jogászok választott bírósága volt hivatta dönten. A bíróság múlt hó 29-én beható tanácskozás után dr. Fejér Antal ügyvédet pervesztesnek ítélvén, — annak türesére kötelezte hogy a fogadás alkalmával jelen volt felek, a választott bíróság tagjai s az ügyvesztes fél által meghívandó tanúk és szakértők az házánál s az sajátjából 15 veder jöfőle italost elhasználhassanak, jogában állván ezenkívül ügyvesztes félnek egyéb zöldségművekkel, mint p. o. sonka, szalámi, sajt, turó, dohány, szivar stb. a perköltségeket leróni. — Dr Fejér Antal már ügyvédi természeténél fogva sem lévén hajlandó appelláció nélkül végrehajtást szenvedni: apellált több barátjához s azokat szakértőknek hívta meg, kiknek azon teendő jutott, hogy alperes vendégszerető házában néhány kellemes órát, vig társaság között eltöltsenek. A bíróság tagjai és a felek csak röggelre fejezhették be az ügyet, mikor is a további eljárást beszüntették s kijelentették alperesnek, hogy a megítélt és végrehajtott ingóságok iránti igénykeresetnek helye nimes. A választott bíróság végrehajtója beteg volt s e miatt jóval az ügy befejezése előtt eltávozott.

— Soha soha! — válaszolt elszántan Judit.

— Még egyszer s utoljára! — kiáltott vad dühvel Géjza.

— Inkább a halált

Szavait nem tudta bevégezni, a tör surrant s Judit véresen rogyott össze.

Géjza egy perezig vad kéjjel szemlélte áldozatát s az elhaló átkot gúnyos nevetéssel fogata, de mintha vadállatiasságából magához tért volna, összerázkódott, fejéhez hapott s siető léptekkel hagyta el a szobát.

Nyolcszázadik fejezet.

Az utolsó jelenet.

Midőn Géjzát hasztalan marasztotta Daró, hogy várja meg, mig atyja magához tér, Darónak feltűnt az izgatottság, mely Géjzát egészen elfoglalta. Másrészt neki úgy tetszett, mintha Koroghynét valahol látta volna. Midőn tehát Géjza ott hagyta atyját, ő is kilépett a szobából. János jött vele szembe.

— Mi lelte Uradat? — kérde Daró — még atyja mellett sem akar maradni? Miféle asszonyok a kiket hozott, hogy úgy érdeklődik értettük?

— A fiatalabb valamikor a Géjza szeretője volt, de megcsalta s a bátyjához ment nőül. Ezért bosszút akar állani s elrabolta a bátyja feleségét, hogy Koroghynét miért hozta ide, azt nem tudom.

— Hogy hívják azt a nőt? Koroghynének?

— kérde Daró fokozódó kíváncsisággal.

— Igen, Koroghyné, Tán ismeri?

Persze hogy igen. Vezess hozzá.

János kalauzolta Darót s egy ajtóra mutatva, mondá:

— Oda benn van. Nekem dolgom van.

Midőn Daró a szobába lépett: Koroghyné keservesen zokogott. Kétségbeesetten nézte a belépet.

Asszonyom — szólítá meg Daró — nem ismer engemet?

Koroghyné vizsgálólag nézett Daróra, de nem talált benne semmit, mit ismerne.

— Különbén rég volt, s lehet, hogy elfeledett. De feleljen kérdésemre. Én átadtam volt önnek Szentmihályon ezelőtt 17 évvel egy lánykát, mi lett belőle?

— Ön adta át? — kiáltott fel Koroghyné.

— Itt van, az, a kit velem hoztak ide. Géjza bosszút akar állani rajta.

A Koroghyné könnyei elötörtek s elborították arcát.

— Nem fog bosszút állani, ha megismeri, hogy ki az a leány.

— Ki? Judit?

— Igen, igen. Midőn tölem átvették azt a leánykát, nem tudtam ki, de most tudom. A Géjza anyjának volt a gyermeke egy régi szeretőjétől.

— Judit? — kiáltott fel meglepetve Koroghyné.

— Igen, igen Judit s tehát Géjza és Judit testvérek és így bosszút nem állhat azért rajta, hogy neje nem lett, sőt inkább örvendenie kellene.

— De akkor . . . Atila . . .

— Nem. Atila csak nem is rokona — válaszolt Daró, észrevéve, hogy mi nyugtalanítja Koroghynét.

— Atila mostohatestvére Géjzának, — s Juditnak és Géjzának is csak az anyjok volt egy.

— Oh uram, milyen helyzetből szabadit meg — kiáltott fel Koroghyné. Fogadja hálaikat

— Most nincs idő a hálalkodásra, asszonyom szakítá félbe Daró. A Géjza atyja itt van a várbán, haldoklik; oda kell mennem — s kiment a szobából. Koroghynét magára hagyta, hogy gondolkozzék s találja ki magát a minden oldalról feltoluló kérdések közepett.

Midőn Daró azon szobába lépett, melyben az öreg Sassy teküdt, már akkor ott volt Géjza az öreg mellett, ki ájulásából magához térve, fiának életét beszélte el.

— Ne erőltessd magad atyám — szakítá félbe Géjza. Gyöngé vagy s még jobban kimerited magad.

— Nem, nem szabad hallgatnom — válaszolt gyöngé, töredezett hangon atyja. Éltem-t nincs miért kimélnem, már a vége felé jár, s a mit pedig mondani akarok, azt okvetlen hallanod kell. Már ismered azt a bünt, a mit anyáddal szemben elkövettem, de nem hallhatnék meg nyugodtan, ha tudnám, hogy azt nem birnám jóvá tenni. Arra kérlek, csak kutass azután a leányka után, helyezd vissza jogaiba, fogad testvéredül s kárpótold azon nyomorért, melyet én okoztam neki.

Daró ismerte, ő tudja hol van s keressétek meg.

— Nem kell keresni, már megkaptam — válaszolt Daró,

— **Vihar és jégeső.** Folyó hó 3-án délután borzasztó viharral jött jégeső tönkre tette a Csicsó, Dehe, Pálfalva, Usmortán, Csobottfalva, Várdotfalva, Taplocza és részben Madéfalva, Szépvíz, Szentmiklós és Csikszereda határán lévő termést. A kár 180.000 frtnál nagyobb s alig 20-adik része volt biztosítva. A közbe-közbe tyuktojás nagyságnyi jég igen sok kárt tett a gyümölcsfákban is, melyekről nem csak a gyümölcsöt és leveleket verte le, hanem ágaikat is úgy lehasogatta, hogy legtöbbször elpusztul. Az épületekről a vakolatot úgy leverte, hogy a kö- és téglafal látszik s az ablakokat is sok helyen mind betörtte. Éjjel kitisztult az és megkönnyebbülve sóhajtottak fel azok, kiknek kára nem történt; de ez se tartott sokáig, mert 4-én délután 2 óraker annál még iszonyúbb szélvihar keletkezett, mely Csikban ismét nagy károkat okozott. Az épületek födeleit lesodorta, a fákat töveikből kicsavarta, a szénaboglyákat a réteken szétszórta. Csikszeredában a kir. törvényszék előtt levő százados hársfát — mely Csikszeredában a legnagyobb fa — a gyökeréből kiszakította s az épületre döntötte. Az építés alatt levő leányiskola állványáról pedig egy munkást ledobott, kinek három oldalbordája betört s más súlyos sérülést is szenvedett. A jég által tönkre tett, de biztosított termések kárbejelentései azonnal megtétettek s most kivánsiak vagyunk a károk liquidálására, melyek a Magyar-Francia biztosító társaságot terhelik nagyobb mértékben. Mi hiszünk és reméljük, hogy a nevezett társaság méltányos lesz s nem fog panaszra okot szolgáltatni.

— **Medvevadászat.** A Csicsó község által a csicsói Hargitán tartott hajtvadászaton egy igen nagy maczkó került elő, de úgy látszik, hogy az nem volt halálos, mert nagy vérvesztéssel ugyan, de mégis sikerült neki egy közel sűrűbe bejutni, hol az üldözők elől eltűnt. Sokan nyomozzák, de még nem akadnak rá. Gözsy Géza volt a naphőse s hogy a maczkó bőrét az alispán úrnál be nem mutathatták, nem rajta mult. A hajtvák, kik között régi vadászok is voltak, azt mondják, hogy ily nagy példányt még nem láttak midőn a medve két lábra állott, egy ölnél is magasabb volt.

— **A szögödi fürdő** elhanyagolt és tisztátalan állapotára hívjuk fel a csikszentmártoni főszolgabíró ur figyelmét. A fürdőmedencék oldalfalai és rácspadlása nagymértékben korhadt lévén, igen könnyen történhetik szerencsétlenség, melyen aztán késő annak megtörténte után segíteni akarni. S ha még az undorító tisztátalanságot is megemlítjük, azt hisszük, hogy a közönség jogos kívánságának adánk kifejezést, ha arra kérjük a főszolgabíró urat, hogy ezen bajoknak megszüntetése iránt sürögösen és szigorúan intézkedni sziveskedjék. Tisztaság tekintetében a csikszeredai fürdő ellen is sok panasz van s mi azt hisszük, hogy ha 8 és 10 kr fürdési díjat szednek, a kö-

zönség jogosan megkövetelheti, hogy a fürdőkől a víz legalább minden második napon lebecsáttassék s az ökök rendszeren kitisztíttassanak.

— **E. Kovács Gyula Csiksomlyón.** Az „E. H.“ híre szerint E. Kovács Gyula egy hevi vendégszereplésre Csiksomlyóra utazott; de aligha nem egy kis sajtóhiba lesz e hírben, mert Csiksomlyón jelenleg semminemű színház nem működik, hanem talán Szilágysomlyóról szól a néma.

— **Felakasztotta magát** Csik-Ménaságon Mihály Sándornál szolgáló Kopacz Jakab 14 éves fiú, június 28-án. Gazdája elküldötte az erdőre fáért, hová ő is követte csakhamar szolgáját, de a mikor kiért a helyhez, hová szolgáját igazította, nem találta sehol azt, csak a szekérét. Gondolva, hogy Jakab az ökök keresésére ment, ő maga is keresni kezdé azokat, s csakhamar meg is találta az egyik oldalon. Sokáig kiabált szolgája után, de nem akadt sehol reá. Hazament később a szekérrel, várva szolgáját minden perczen. Másnap egy pásztor behozta a legénynek ruháit, értesítve a gazdát, hogy szolgája egy fára, mintegy másfél öl magasságra felakasztotta magát boeskor kötéljével. A hivatalos vizsga megejtése után eltemették a fiút, a ki oly korán véget vetett életének. Tettének okául azt hozzák fel, hogy félelemből követte azt el. Ezelőtt néhány héttel ugyanis egyik társával küzköltött, s annak lábát megsértette úgy, hogy a fiú beteg lett, azonban 14 nap alatt felgyógyult. Ezután talán fenyegették volna őt, hogy bérét nem fogja megkapni, mert a másikkal gyógytatására kell ez pedig szerfelett elkésértette, a miért már ezelőtt is megakarta ölni magát, mit észrevevén társai a közellévő embereket figyelmeztették, a kik megakadályozták őt ebben a szándékában. A marháknak elveszése is hozzájárulhatott e tett előmozdításához, mert a fiú a halál gondolatával már régebben megbárátkozott volt.

— **Honvédtisztek találkozója 10 év után.** A Ludovika-Akadémia tisztképző tanfolyamát 1880. évben végzett honvédtisztek, azon év augusztus 10-én kelt kötelezvény alapján f. évi július 10-én d. e. 10 óraker a Ludovika-Akadémia dísztermében fognak összejönni.

— **Félmillió bukás.** Frommer A Herman budapesti magkereskedő tudvalegőleg beszüntette fizetéseit. A 600.000 frtot meghaladó adósságokkal szemben a vagyont képező 180.000 frt nagyrész ingatlanokból áll, melyekre első sorban egy hitelező van betéblázva. A többi majdnem félmilliót megközelítő adósság felezésére a cég oly egyezséget ajánl, melyet a hitelezők határozottan visszautasítanak a kiegyezés tehát nagyon kétféle.

— **A tusnádi fürdőre** a meleg napok beálltával a vendégek is tömegesen érkeznek s már a 200-at meghaladja számuk. Mindennap 15—20 koesi érkezik vendégekkel.

— **Iskolai értesítők.** A Kolozsvár városi államilag segélyezett felsőbb leányiskola

értesítőjét az 1889—90. évről vették, De Gerando Antonina „Visszapillantás a kolozsvári felsőbb leányiskola tíz évi szellemi működésére“ és Szász Béla „Tíz év múltán“ ez. bevezető közleményekkel. A növendékek szám 140 volt. A jövő tanévre a beiratások és főlvételi vizsgálatok szept. 1-től 5-ig tartanak. Beiratkozási díj 1 frt. Tandij helybelieknek 20 frt, vidékieknek 30 frt. — A gyermek-ditrói r. kath. polgári fiúiskola értesítője. Szerkesztette Vendl Aladár igazgató. Bevezető közlemény „Az ipar mint közmű fejlődési és nemzetgazdasági tényező“ Vranesits Gyula tanártól. A tanárok a társadalmi életben is érvényesítették képzettségüket. A tanulók száma 56. Beiratkozások szeptember 1-ről 5-éig eszközöltetnek.

— **Stefánia özvegy trónörökösne** a mult héten váratlanul meglátogatta a mayerlingi kolostort, hova Laxenburgból utazott. A főherczegnét, ki Koburg Lujza herczegné kíséretében érkezett a kolostorba, senki sem fogadta. A trónörökös özvegye az oltárnál heves zokogás közt imát mondott, majd bejárta az épületet és többekkel szívéyes szavakat váltott. Végül azt mondta, hogy kézelebről ismét ellátogat a kolostorba.

— **Uj trágya-gyarak.** Mint értesülünk a temesvári és aradi Saxl Testvérek czég legközelebb Nagyváradon és Szegeden is egy-egy trágya gyárat állít fel. Örvendetes jelenség a czég jó gyártmányaira, hogy daczára régebbi két gyárai tekintélyes készleteinek további mennyiségére is elegendő vevőre akad, tekintet nélkül az újabb időben fölszaporuló verseny-trágyagyarakra.

— **A „Pesti Hírlap“** a magyar olvasó közönség kedvenc lapja, azzal a hirrel lepi meg előfizetőit, hogy a jövő félv folyamán rendkívüli díszszel kiállított naptárt fog nekik karácsonyi ajándékkul küldeni oly naptárt, melynek bő szép-iródmű részét legjelesebb írónk szolgáltatják a régi és az új gárdából s mely tulajdonképen naptári részével is felül fogja mulni az eddig meglelt összes hasonló évkönyveket és bolti ára legalább 1 frt lesz, míg az előfizetők kivétel nélkül díjtalanul kapják meg. A másik nevezetes hír, melyet a „Pesti Hírlap“ olvasóival közöl, hogy az új félv elején megkezdji a hírneves Elie Berthet rendkívül érdekes legújabb regényének közlését „Feneketlen örvény“ czim alatt, mely regény kizárólagos fordítási jogát a „Pesti Hírlap“ szerezte meg. A „Pesti Hírlap“ ma már bel és külföldi eredeti távirati tudósítások, valamint mulattató események, válogatott tárczák, közhasznú közlemények tekintetében kétszetenül az első helyet foglalja el napilapjaink közt s ára mindazáltal negyedévre csak 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr., mely a „Pesti Hírlap“ kiadóhivatalába (Budapest. Nádor-utca 7.) küldendő, honnét mutatóvány-számokat is szívesen küldenek egy hétig ingyen és bérmentve.

A második félv is beköszöntött s igen sokan vannak t. olvasóink között még olyanok is, kik az 1890. év első negyedére is hátralékban vannak előfizetési díjaikkal, — kérjük tehát, t. olvasóinkat, hogy úgy a hátralékokat mint a beállott 11. félévre járó előfizetési pénzeket minél előbb hozzánk juttatni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Csikszeredai piaci árjegyzék.

— Csikszereda július 2. —

Buza tiszta (hektoliterenként) 6 frt 50 kr. Buza közepes 5 frt 50 kr. Rozs 4 frt 50 kr. Arpa 4 frt — kr. Törökbuza 5 frt 75 kr. Zab 2 frt 50 kr. Borsó 15 frt. Lenese 16 frt. Fuszulyka 8 frt 50 kr. Kása 16 frt — kr. Burgonya 2 frt 50 kr. Marhahús (kilogrammként) 32 kr. Sertésbús 40 kr. Herbésbús 20 kr. Szalma (métermázsánként) — frt 70 kr. Széna mm. 2 frt 20 kr. Ókor párja 280 frt — kr. Tehén párja 100 frt — kr. Faggyugyertya (kilogrammjára) — frt 60 kr. Tuzifa km. (1 méter) 2 frt 40 kr. Malacoz darabja 1 frt 50 kr. Lud frt 70 kr. Bárauj 1 frt 60 kr. Csirke párja 40 kr. 10 tojás 14 kr.

C S A R N O K.

A dob.

Furcsa egy hangszer az igaz. A csávába került kutyabőr egy széles abroncsra huzzák, melyet aztán széllal bélelnek ki. S az összes hangszeresek között talán ez az egyedüli, melyet az ember leghamarább ismeretséget köt. Hisz Karácsony estvéjén, midőn a gondos anygalka megemlékezik a 3—4 éves földi angyalokról. — a dob

— Hála nekem! Istenem! kiállt fel az öreg Sassy. S te Géza meg fogod tenni, a mire kergetelek

— Ha mindent fell kell is áldoznom, akkor is! — válaszolt Géza.

— Nem kell sokat áldoznia, csak gyűlöletét s bosszúját, — jegyzé meg Daró.

— Hogyan érti ezt? — fordult Géza Daró felé.

— Ha lemond azon gyűlöletről s azon bosszúról, melyet az Atila nevével szemben táplál, eleget tett atya utolsó óhajának.

— Miért? Hogy lehet az? — kiállt fel Géza bosszúton. Még csak gondolni sem akart arra, mit Daró mondott.

— Mert Judit az a nő, kit meg kell keresnie, Judit az Ön testvére.

Géza halálsáppadt lett, feje szédült, ingadozott.

— Judit! — kiállt fel — s én megöltem testvéremet! — oh atyám! — oh kin a szó ajkán fagyott, elesuklott s eszméletlenül vágta magát hosszan a padozatra.

Daró kezdte sejtteni a valót s gyorsan sietett ki a szobából. A kívül először találkozott, az Kórhagné volt. Küldötte az öreg és fia ápolására. Jánost kereste.

— Hová vittétek az Atila nejét?

— A fegyverterembe.

— Jer velem gyorsan, mutasd meg hol van.

János elvezette a fegyvertemhez, beléptek, s borzasztó látvány tárult szemek elé. Judit ott feküdt vérben, eszméletlenül.

— Gondoltam, — mormogá keserűen Daró s Judit fölé hajolva, hallgatólított.

— Még él! — kiállt fel örömmel s felvéve a hideg földről egy kerevetre fektette.

A sebet kimosták s a menyire lehetett bekötötték, hogy addig is segítve legyen rajta, míg műtörtő kezelés alá vehetik.

— Már kevés mondani valónk van. Az a kérdés, hogyan jutott Daró Sassyval a Solyomvárba?

Az öreg betege rége óta kinozta, érezte, hogy halála közel áll. Kérte Darót, hogy menjen Solyomvárba, hívjon segítséget s őt vitesse el innen. Hátha fia karja között hallhatna meg?

Daró elment s János megértve, hogy a kerdéses öreg, urának atya, daczára a késő éji időnek néhány szolgát magához véve, rögtön a barlang felé indult s az öreg el is szállították Solyomvárba s csak kevéssel azelőtt érkeztek meg, midőn Géza is Juditot anyjával hozta.

Judit súlyosan volt megsebesítve s a vérvesztés nagy volt, de a gondos ápolás s ifju ereje legyőzték a halált.

Géza a történetek után sokáig betegeskedett, de ő is visszakapta egészségét, bár lelke örökre béna maradt. A fájdalom, a szenvedés, a kétségbeesés s a gyorsan egymásra következő behatások örüllté tették.

Bosszuszomjára bünhődött.

Daró jutalmul kapta Solyomvárat, hol a Sassyak utolsó ténykedése az öreg Sassy temetése volt.

(Vége)

a sok encsem-bencsem közül ki nem maradhat. Országos vásár alkalmával szintén a nagy dob bum-bumja csalogatja a serdülő ifjúságot és a jámbor falusiakat a panorámába, a komédiába és a menaszériába, melynek megtekintési vágyát méginkább fokozza az élénk színekkel kipingált hétéfjü sárkány; repülő krokodil, és sok más csoda-állat, melynek létezése az együgyű babonás embernek képzelmében él.

A reklám fog

Hanem a dob, — az már jeles hangszer nagyon. A mint tetszik tudni, ilyen igen sokféle van. Én a legnagyobbat egy katonabandánál láttam 10 éves koromban. A hangja 5 mértföldnyire hallatszott el. Az volt aztán a dob. Ha ráütöttek azzal a nagy bunkós bottal olyant mordult, hogy a hány ablak a környéken volt — mind szét repedt tőle. Saját magam is (habár már akkor sok virtus volt bennem) az első ütésre hanyat vágtam magam. Később az-tán hogy megbarátkoztam vele, nagyobb tisztelője nálamnál nem volt. Hej, pedig hány-szor kikaptam érte! Egyszer még az is megesezt velem, hogy az iskolában előadásközben meghallom az én nagydobomnak a hangját mire, addig ide, addig oda hogy bizonyos ürügy alatt sikerült kijutnom. No hiszen, nekem sem kellett több addig mentem, futottam, szaladtam, míg elértem az én bálmatom tárgyát, mely már akkor az ötödik falu határában volt. Én pedig harmad-napján délután kerültem haza s a zontlátás öröme tanárom egy taktust a hátamon do-bolt végig. Persze, ez a dobolás, a dob iránti lelkesültségemet egy kissé telohasztotta. No de azóta mas fogalmam is vannak a dobról, mert ennél a nagy dobnál még egy sokkal na-gyobbat fedeztem fel, még pedig egy olyant, mely-nek a hangja — nem öt, hanem ezer meg ezer mértföldnyire, egyik világrész... a másikba hal-latszik át. És ennek az óriási dobnak óriási a hatalma is.

Száz meg százezer embert képes szunyadozó álmából — hatalmas hangjával talpraállítani. Ké-pes trónusokat megingatni, országok ügyeit in-tézni; egyes embereket hírnevessé nagygyá, sőt halhatatlanná tenni; ez a hang, mely semmit sem szólva — mégis minden ember füléhez eljut, na-ponként tudunkra adja a nagyvilág eseményeit, befolyásolja gondolatainkat, sőt elveinket is. És ennek a szótalan hangnak, ennek a csodás or-ganumnak, mily nagy hálaival tartozik az összes emberiség! Ennek köszönhetjük azt is, hogy száza-dok óta a jelen korig a földtekén élő millió, meg millió ember közül a kimagasló jeles egyéneket — habár soha sem láttuk is őket apróra ismerjük. I hát azt a végtelen nagy sz-gálatot, a mit ez a szótalan hang országoknak, egyeseknek, nagy tervek megvalósulásának, remek szép eszmék terjedésének — és a mit az összes emberiségnek tesz: ki tudná részletezni? De hát mi ez a csodás valami? Mi ez — a mit a dobbhoz merek hasonlítani? Nő jól van, megmon-dom ez a csodás valami, ez a nagyhatalom: a sajtó!

A hasonlat némi tekintetben lehet, hogy nem jó, s talán még prózai is. Én igaz, abból indultam ki, hogy a dobot is, mikor „ütik” — morajos hangjával egy bizonyos területen minden zugot betölt. Így van a sajtóval is, mert az, a mit nap-világra hoz s a miket különböző „ujságok” alak-jában kifejez: azok szétröppennek a nagyvi-lágnak minden részeibe s itt is, ott is alkalmat nyújtanak élénk eszmeesérékre és „egészséges vi-tatkozásokra” melyek így módon hanggá változva lassanként átszivárognak az emberiségnek minden rétegébe.

És meglehet győződve bárki is, hogy az a nagyhatalmasság vagyis a sajtó, ha bizonyos ügyet magáévé tesz, s ha valamely eszmét lelke-sen karol fel — annak előbb utóbb sikerülnie kell. Így van ez az egyes emberekkel is. Mert ha a sajtó egy bizonyos t e h e t s é g e s egyént dicsérni, magasztalni kezd — úgy meglehetünk győződve, hogy az illető rövid időn, ha nem is nagy, de leg-alább ismeretes, hírneves ember lesz. Eddig is mily sok művész, író, tudós, szónok, képviselő, stb. stb. köszönheti ennek országnak, sőt világra szóló hírnevét!

Éppen azért, és sok más meg számlál-hatatlannal előnyökért a sajtót mindenkinek tisztelnie és becsülnie kell.

Van aztán a sajtónak egy másik oldala is (mely nem tartozik ugyan a sajtóhoz), de azért azzal folyton karöltve jár. Ez a másik oldala a reklám helye. Itt már szabad a vásár! Csekély díj mellett, ha valamely különleges gyárt-mányod, vagy valami csoda-orvosságod van, melyet minden ember hetvehétféle nyavalya ellen — biztos sikerrel használhat, csak ütni kell a dobot teljes erődből s a siker el nem ma-rad. Eddig is már hányan tették ez által a gyárt-mányaikat ismeretessé, hírnevessé, és saját ma-gukat gazdaggá — töképenzessé! (minő például Brüzay a sósborszeszszel, Thonet a hajlított fa-gyártmányaival. Edelskúthy a vízeivel, Schunda a czimbalmával stb.)

Sajnos az igaz azon körülmény, hogy ezen reklám gyártás — melynek ezer, meg ezer módja van a közönség kipumpolására — nagyon sokszor szedelgessé, sőt esalássá fajul. Dehát a főzél a gescheft. Vannak kereskedők, gyárosok és speci-alis gyógyszer (kotyvalék) készítőik, a kik éven-ként az ilyen doberésre ezeket költenek el. És ezt oly módon intézik, hogy egy lapot vagy nap-tárt anélkül kezdőbe nem vehetsz, hogy neveikkel ne találkozzál. De hát az ilyeneknek az a jelsza-vat, hogy ezer frtára dobolás tízezer frt hasznot hajt. A többi azt a mellékes dolog. — Az ilyen aztán a legnagyobb dob.

Mindezeknél van még egy sokkal kisebb dob is, mely annál veszedelmesebb. És erre a kicsiny dobra paragrafusokkal alkalmazták a közt. Én egyszer élveztem ennek is a hangját „de többet biz” Isten nem kívánnék abból. Még most is a fülemb-e cseng, hogy husz frt egy kr- senki többet? bum, bum.

G I J S.

A kis lutri húzása.

Szeben, 1890. június 2.

42. 40. 49. 74. 19.

Felelős szerkesztő: **Dr. BOCSKOR BÉLA**

Főmunkatárs: **VITOS MÓZES.**

Kiadó: **GYÖRGYJAKAB MÁRTON.**

Szám 1002—1890. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi királyi járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy gyergyóremetei idős Melik István végrehajta-tónak gyóhollói Gója Péter Todoré s társai végre-hajtást szenvedők elleni 131 frt 83 kr tőkeköveté-lés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék (a gyergyószentmik-lósi királyi járásbíró-ság) területén levő Gyergyó-Tölgyes község határában fekvő a gyó-f... tölgyesi I. rész 613. sz. telekjegyzőkönyvben A 1. rend-szám 3557. és 3558. hrszám alatt foglalt ingat-lanra az árverést 541 frtban ezennel megállapi-tott kiküldési áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi július hó 31-ik napján délelőtti 9 órakor Gyergyó-Holló község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a meg-állapított kiküldési áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-lanok becsárának 10 %-át vagyis 54 forint 10 krajczárt készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a ki-küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-mervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság-tól Gyergyószentmiklóson, 1890. évi május hó 5-ik napján.

Szacsavay Imre
kir. aljbíró.

Sz. 1396.—1890.

elekkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csikszentmártoni kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak. Römer Ferencz és társai végrehajtást szenvedők elleni 1341 frt 42 kr. tőkeköveté-lés és járuléki iránti ügyében a csikszere-dai kir. törvényszék a csikszentmártoni kir. já-rásbíró-ság területén levő s Csiktusnád község ha-tárában fekvő a tusnádi 1844. sz. tjkvben 12508¹⁰, hrszámú ingatlan épület tulajdona és térhaszon él-vezetére az árverést 3380 frtban ezennel megál-lapított kiküldési áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. július hó 31-ik napján d. e. 9 órakor Csiktusnád-alvégen megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-lanok becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében, a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiál-lított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró-ság mint tkvi hatóság.

Csikszentmárton, 1890. június hó 26-án.

Szakacs,
kir. aljbíró.

H I R D E T M É N Y.

Csikszeredában a barompia-czra bejáró utcaza mellett levő belső épületes laktelek, nagy gyümölcsös kerttel együtt örökáron eladó.

Értekezhetni alólirtal. — Csikszereda, 1890. július hó.

Kovács Györgyné.

(6-12)

Cséplőgépek és Rosták,
Varrógépek: Toronyórák forgatható vaskoronájú **Haran-gok; Tűróhengergépek** legújabb szerkezetű lendkerékkel.
100 kg. valódi legfinomabb PORTLAND CEMENT 5 frt 20 kr.
100 " " friss ROMÁN CEMENT 3 frt 80 kr.
Két drb elegáns félfedelű **kocsí** à 380 és 450 frt.

Készletben van és megrendelhető részletfizeté re

RIEMER EDE
első gépraktárában SZÉKELY-UDVARHELYT.